

الحمد لله
الرحمن

**آشنایی با جایگاه
و صلاحیت‌های
شورای نگهبان**

پژوهشکده شورای نگهبان

سرشناسه: فتاحی زفرقندی، علی، ۱۳۶۹-
عنوان قراردادی: ایران. قوانین واحکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: آشنایی با جایگاه و صلاحیت‌های شورای نگهبان / زیر نظر عباسعلی
کدخدایی؛ نویسنده علی فتاحی زفرقندی.

مشخصات نشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۹۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۸۵-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: زبان: انگلیسی-عربی-فارسی.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: شورای نگهبان

موضوع: شورای نگهبان--قوانین و رویه‌ها

موضوع: Shoraye negahban-- Rules and practice

شناسه افزوده: کدخدایی، عباسعلی، ۱۳۴۰-

شناسه افزوده: Abbas-ali, Kadkhodae

رده بندی کنگره: KM۱۱۲۵۱۲

رده بندی دیویی: ۳۴۲/۵۵۰۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۶۶۵۱۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

آشنایی با جایگاه و صلاحیت‌های شورای نگهبان

زیر نظر:

دکتر عباسعلی کدخدایی

(استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران)

نویسنده:

دکتر علی فتاحی زفرقندی

ناشر: انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان

نوبت چاپ: بهار ۱۴۰۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۸۵-۳

تهران، خیابان شهید بهشتی رضی الله عنه، خیابان شهید سرافراز، کوچه پنجم پلاک ۱۱
کد پستی: ۱۵۸۷۶۸۵۷۱۱ | تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۳۹ | نامبر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

«این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است»

nashr-rc.ir

ccri.ac.ir

مقدمه

شورای نگهبان یکی از نهادهای مهم در نظام سیاسی جمهوری اسلامی ایران است. فلسفه اصلی پیش‌بینی این شورا، جلوگیری از تصویب قوانین مغایر با «موازین اسلام» و «قانون اساسی» بوده است.^۱ مطابق اصل ۹۱ قانون اساسی «پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات

۱. قوانین اساسی کشورها برای جلوگیری از وضع قوانین مغایر با قانون اساسی و یا ابطال آنها، تمهیداتی را در نظر گرفته‌اند که عمدتاً به صورت‌های زیر است:

۱) تشکیل دادگاه خاصی به نام «دادگاه قانون اساسی» که ماهیت قضائی دارد؛ مانند جمهوری فدرال آلمان.

۲) واگذاری صلاحیت و اختیار رسیدگی و تشخیص عدم انطباق قانون عادی با قانون اساسی به دادگاه‌های دادگستری مانند ایالات متحده آمریکا.

۳) تأسیس نهادی خاص مانند شورای قانون اساسی فرانسه مرکب از منتخبین قوا (سه نفر به انتخاب رئیس‌جمهور، سه نفر به انتخاب

مجلس ملی و سه نفر به انتخاب مجلس سنا.

مجلس شورای اسلامی با آنها» وظیفه شورای نگهبان دانسته شده است و اساساً به دلیل همین نقش صیانت و پاسداری است که این نهاد «شورای نگهبان» نام گرفته است. اهمیت شورای نگهبان تا آنجاست که مطابق اصل ۹۳ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی به عنوان رکن اصلی قانون‌گذاری در ایران بدون وجود شورای نگهبان رسمیت و اعتبار قانونی ندارد.

شورای نگهبان علاوه بر وظیفه نظارت بر قوانین، نظارت بر انتخابات و صلاحیت تفسیر قانون اساسی را نیز بر عهده دارد. البته قانون اساسی برخی وظایف فرعی دیگری را نیز مانند عضویت اعضای شورای نگهبان در شورای بازنگری قانون اساسی و عضویت یکی از فقهای شورای نگهبان در شورای موقت رهبری در نظر گرفته است. در این مجموعه تلاش خواهیم کرد تا با ادبیاتی ساده ساختار، وظایف و صلاحیت‌های شورای نگهبان را مورد بررسی قرار دهیم.